

عنوان: بررسی عوامل مؤثر بر میزان سواد اطلاعاتی کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان کرمانشاه

استاد راهنما:

دکتر سیدعلی اکبر فامیل روحانی

استاد مشاور:

دکتر امین زارع

نگارش:

مسعود پرنا

دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان

شهریور ۱۳۹۲

چکیده:

هدف: همگام با گسترش فناوری های اطلاعات و ارتباطات و نفوذ آن در جنبه های مختلف زندگی و به طور
اخص در سطح آموزش عالی، برخورداری از مهارت های سواد اطلاعاتی، لازمه بقا در جامعه دانش مدار امروز
شده است. «سواد اطلاعاتی» اساس یادگیری مادام العمر را تشکیل می دهد و شامل توانایی تشخیص زمان نیاز
به اطلاعات، دستیابی به اطلاعات، ارزیابی و استفاده مؤثر از آن است. کسب مهارت های سواد اطلاعاتی توسط
کتابداران کتابخانه ها موجب خواهد شد مهارت های ارزیابی و کاربرد اطلاعات و نیز مهارت های مدیریتی آن
ها افزایش یابد.

روش: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی - تحلیلی است. روش تحقیق این پژوهش، پیمایشی و ابزار گرد آوری
اطلاعات، پرسشنامه است. نمونه مورد مطالعه کتابداران کتابخانه های عمومی استان کرمانشاه به تعداد ۱۴۷ نفر هستند
که با روش سرشماری انجام شده است. داده‌ها با استفاده از نرم افزار *SPSS-۱۶* و آزمونهای تی، تحلیل واریانس،
ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل ضریب رگرسیون خطی و گام به گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.
یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد که میانگین سواد اطلاعاتی در میان کتابداران کتابخانه های عمومی (۳/۹۶) از ۵ می باشد.
این عدد بیانگر آن است که میزان سواد اطلاعاتی در جامعه مورد مطالعه در حد نسبتاً مطلوبی می‌باشد.

نتیجه گیری: نتایج ضریب همبستگی ابعاد چهار گانه سواد اطلاعاتی با متغیرهای زمینه ای سن، تحصیلات، رشته تحصیلی و میزان درآمد نشان می دهد که ضرایب همبستگی سواد اطلاعاتی کل با متغیرهای سن، تحصیلات، رشته تحصیلی، میزان درآمد، سمت شغلی، سابقه خدمت و ارتباط بین رشته تحصیلی با شغل به ترتیب، ۰/۱۳۹، ۰/۱۳۳، ۰/۱۲۲/۱۱۶، ۰/۰، ۰/۱۱۴ و ۰/۱۷۱- می باشد. که در این میان قوی ترین و ضعیف ترین همبستگی با متغیرهای سن (۰/۱۹۴-) و سابقه خدمت (۰/۱۱۴) برقرار است. همچنین، رگرسیون خطی چند متغیره متغیرهای مستقل با متغیر وابسته سواد اطلاعاتی نشان می دهد از بین متغیرهای وارد شده (جنسیت، سن، تحصیلات، وضعیت تأهل، میزان درآمد، رشته تحصیلی، سمت، سابقه خدمت و ارتباط بین رشته تحصیلی و شغل) در مدل رگرسیونی اولیه، دو متغیر سن و جنس در مدل نهایی باقی ماندند. با توجه به ضرایب بتا معلوم می شود که از بین متغیرهای پیشین، متغیر سن (۰/۳۲۴) و جنس (۰/۲۴۷) به شکل معناداری سواد اطلاعاتی را تبیین می کنند. مقایسه ضرایب استاندارد شده نشان می دهد که سن و جنس به ترتیب با ۰/۳۲۴ و ۰/۲۴۷ قویترین و ضعیف ترین میزان تأثیر را بر متغیر وابسته سواد اطلاعاتی دارند. از سوی دیگر متغیرهای سن و جنس به عنوان متغیر مستقل توانسته است میزان ۸/۲ درصد از تغییرات متغیر وابسته سواد اطلاعاتی را تبیین کنند.

واژگان کلیدی: سواد اطلاعاتی، کتابداران، مهارت، کتابخانه‌های عمومی، استان کرمانشاه